

ELK BESTUURS- BESLUIT ROND INVAREN HEEFT EEN VERHAAL NODIG

Repareren veroorzaakt een waterbedeffect

Pogingen om achteraf financiële nadelen voor bepaalde generaties te repareren veroorzaken een waterbedeffect. De situatie is sowieso vrijwel altijd pensioenfondsafhankelijk. Besluiten voor de ene groep hebben altijd gevolgen voor andere groepen in het complexe samenspel tussen dekkingsgraad, stijgende levensverwachting, premiehoogte, indexatie, rekenrente en koopkrachtverlies. Jong en oud

Besturen van pensioenfondsen komen in een onmogelijke spagaat terecht als ze de pensioentransitie aangrijpen om besluiten uit het verleden te repareren. Het is niet of nauwelijks te becijferen welke generaties in welke mate zijn benadeeld of bevoordeeld. Toch gaan de meeste fondsen waarschijnlijk niet ontkomen aan het openen van deze doos van Pandora, onder druk van de achterban. Alleen een kwalitatief doortimmerd verhaal bevordert dan de acceptatie van bestuursbesluiten.

Dit is één van de conclusies van de Lunch & Learn themasessie *Evenwichtigheid bij invaren* die Cardano op 9 augustus hield voor bestuursleden van pensioenfondsen en andere pensioenprofessionals. Zij bogen zich over de vraag hoe je in de voorbereiding op de pensioentransitie beslissingen kunt nemen die recht doen aan de complexiteit waar je mee te maken hebt, zowel intern als in de veranderende wereld. Bewaren van het evenwicht tussen de belangen van deelnemers, slapers en gepensioneerden staat daarin centraal.

hebben verschillende belangen. Daar lopen vervolgens ook nog eens zaken doorheen zoals beeldvorming en uitlegbaarheid. Met terugwerkende kracht alsnog beslissingen evalueren en voor een bepaalde generatie repareren is extreem complex en vrijwel ondoenlijk. Cardano noemt het in de whitepaper 'De Grote Voorbereiding' dan ook een van zeven valkuilen in de pensioentransitie. Het opent een doos van Pandora die niet meer te sluiten is.

Een begrijpelijk verhaal in gewone-mensentaal

Daar komt bij dat begrippen als evenwichtigheid en uitlegbaarheid minder objectief zijn dan ze op het eerste gezicht lijken, zo verwoordde een van de deelnemers aan de sessie *Evenwicht bij invaren* het. “Het is heel ingewikkeld om in een modelwerkelijkheid een objectieve evenwichtigheid te creëren. Het gaat vooral om het verhaal achter je besluiten, waarom je dingen doet. We stappen over naar een nieuw pensioenstelsel omdat het huidige toch niet zo evenwichtig is als we zouden willen. Dus is het vreemd dat dit huidige stelsel de lat is waar we alles aan afmeten. Dan is het gek als je de doos van Pandora juist niet openmaakt. Maar of je dat nu wel of niet doet, je moet daar een begrijpelijk verhaal over vertellen in gewone-mensentaal. Ongeacht het financiële gevolg van je besluit. En bedenk dat je de doos van Pandora de komende jaren nog steeds vult met elk besluit dat je nu neemt.”

Een onzeker spanningsveld

Een ander punt van zorg dat breed leeft bij de deelnemers aan de sessie is dat besluitvorming over het nieuwe pensioencontract voor een belangrijk deel bij de sociale partners ligt. “De natuurlijke taak van de sociale partners is beperkt tot het vormgeven van de toekomstige inhoud van de regeling. Zij krijgen daar nu taken bij die primair op de bestuurstaafel van het pensioenfonds horen te liggen. De sociale partners gaan nu besluiten nemen die ze nooit eerder hebben hoeven nemen. Daarmee ontstaat een onzeker spanningsveld”, aldus meerdere aanwezigen.

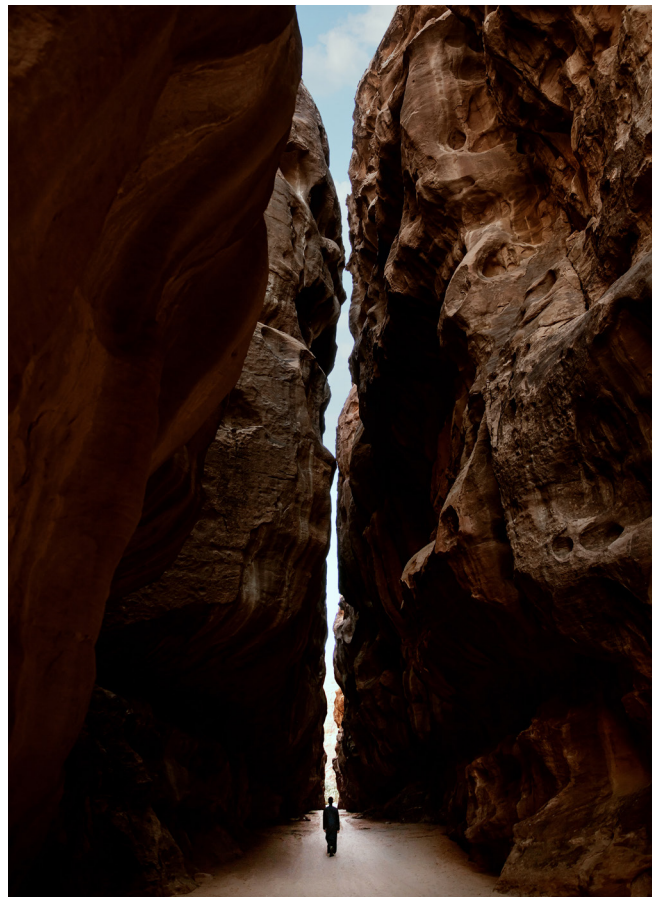
Het verleden is geweest

Discussie was er over de vraag of besluiten in het verleden evenwichtig zijn genomen. Enerzijds werden besluiten conform de destijds vigerende wetgeving genomen, anderzijds was er twijfel of de wet wel evenwichtig genoeg was. Maar: “Het verleden is geweest. Het kan verleidelijk zijn om alles nog eens goed na te rekenen vanuit het perspectief van de verschillende generaties.

Maar dat levert veel praktische bezwaren op. Het is een illusie dat we dat kunnen platslaan tot een pech- en gelukgeneratie. En hoe ver kijk je terug?”

Compenseren is niet verplicht

Pensioenfondsadviseur Roel Mehlkopf van Cardano ging dieper in op de Handreiking Evenwichtige Transitie, het overheidsdocument dat pensioenfonds en sociale partners begeleidt in het maken van keuzes voor de transitie naar het nieuwe contract. Mehlkopf heeft als pensioenexpert geadviseerd bij de totstandkoming van de handreiking. “Wat opvalt is dat de definitie van evenwichtigheid hierin niet wordt gegeven. Bij het invaren wordt een open norm gehanteerd, hetgeen je kunt vertalen als ‘zoek het zelf uit’, maar wel binnen een begrensde ruimte. De handreiking is een hulpmiddel om transitiedoelen vast te stellen. Daarvan worden vijf voorbeelden gegeven. Het is niet verplicht maar ook niet verboden om zaken uit het verleden te repareren of compenseren.”

Verdeling erfenis kan ongezellig worden

Mehlkopf waarschuwde dat het terugkijken naar besluiten uit het verleden een doos van Pandora opent. “Als je die doos opent, moet je je ervan bewust zijn dat er heel veel in zit, dat dat allemaal moeilijk is af te bakenen en niet precies is na te rekenen. Het gaat om de verdeling van een pot met geld. Dat is vergelijkbaar met erfenissen, zelfs in de beste families kan de verdeling daarvan ongezellig worden.”

*Nieuwsgierig naar de whitepaper
De Grote Voorbereiding?
Je kunt die [hier](#) downloaden.*

Project is vergelijkbaar met invoeren van de euro

Mark Willemse, hoofd Marketing bij Cardano, vergeleek de pensioentransitie met de invoering van de euro in 2002.

“In 1992 is besloten om over te gaan op de euro. Dat project is qua extreme omvang en complexiteit vergelijkbaar met waar onze sector nu voor staat. De euro-operatie is goed verlopen, daar is weinig misgegaan. En dat geeft hoop, want ik ben ervan overtuigd dat pensioenfondsen de transitie kunnen realiseren. Uiteindelijk gaat het om het nemen van beslissingen die impact hebben op de uitkomst. Dat is ingewikkeld en de doos van Pandora kan beter dicht blijven. Maar ik heb het vermoeden dat de meeste fondsen daar toch niet aan ontkomen. Het kwalitatieve verhaal gaat uiteindelijk het verschil maken in hoeverre je besluiten worden geaccepteerd.”

Of zoals een van de sessie-deelnemers het verwoordde: “Na het openen van de doos van Pandora vloog alle rampspoed de wereld in. Maar het goede wat erin achterbleef is de hoop.”

Contactpersoon

Roel Mehlkopf
Pensioenfonds adviseur

T: + 31 6 13 74 55 24

E: r.mehlkopf@cardano.com

Adres

Weena 690, 21e etage
3001 BG Rotterdam, Postbus 19293

cardano

Cardano streeft ernaar om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken uit betrouwbare bronnen. Cardano staat echter niet in voor de juistheid en volledigheid van de informatie die in dit document wordt gegeven (hierna te noemen: Informatie). De Informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. Cardano geeft geen garanties, expliciet of impliciet, met betrekking tot de vraag of de Informatie juist, volledig of actueel is. De ontvangers hiervan kunnen geen rechten ontleenen aan deze Informatie. Het is niet toegestaan de Informatie te vermenigvuldigen, reproduceren, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder de voorafgaande uitdrukkelijke, schriftelijke, toestemming van Cardano. De Informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijk, financieel, investeringsadvies, hedging-, handels-, juridisch, regulerend, fiscaal of boekhoudkundig advies. De beslissingen op basis van de Informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger. De Informatie is uitsluitend opgesteld ter informatie en is geen aanbod (of uitnodiging): (1) om effecten of een ander beleggingsproduct te kopen of verkopen, (2) om deel te nemen in een handelsstrategie, of (3) tot het verlenen van een beleggingsdienst.